

JAARVERSLAG COMMISSIE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT 2017

Inhoud

I.	Voorwoord	p. 3
II.	Inleiding	p. 4
III.	Behandelde klachten in 2017	p. 4

I. Voorwoord

Een van de middelen ter bevordering van de wetenschappelijke integriteit is het recht te klagen indien een vermoeden bestaat dat medewerkers van de universiteit de wetenschappelijk integriteit schenden. De Universiteit van Amsterdam (hierna: UvA) heeft hiervoor op 10 december 2013 (besluitnummer 2013cb0471) een Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit vastgesteld en per 1 september 2013 een Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: Commissie) ingesteld die de klachten onderzoekt en daarover advies uitbrengt aan het College van Bestuur (hierna: College).

Van 1 september 2013 tot 1 september 2017 bestond de Commissie uit de heer prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin (hoogleraar Rechten van de mens) als voorzitter en de heer prof. dr. mr. J.E. Soeharno (hoogleraar Rechtspleging in rechtsfilosofisch perspectief) en de heer prof. dr. R.J.G. Peters (hoogleraar Cardiologie) als leden. Met ingang van 1 september 2017 bestaat de Commissie uit de heer prof. dr. mr. J.E. Soeharno als voorzitter en de heer prof. dr. R.J.G. Peters en mevrouw prof. dr. mr. A.J.C. de Moor - van Vugt (hoogleraar Staats- en bestuursrecht, in het bijzonder het bestuursrecht) als leden. De Commissie wordt ambtelijk ondersteund door de secretarissen: mevrouw mr. F.Y. van Arnhem - Chau, mevrouw mr. J.B. Groot Antink en mevrouw mr. drs. J.M.C Krol van Juridische Zaken.

Met dit jaarverslag, dat een beknopt overzicht geeft van de klachten waarover de Commissie in 2017 een advies heeft uitgebracht, legt de Commissie verantwoording af. Het jaarverslag is opgemaakt voor het jaarverslag van de universiteit.

Namens de Commissie Wetenschappelijke Integriteit,

prof. dr. mr. J.E. Soeharno
voorzitter

I. Inleiding

In 2017 zijn tien klachten bij de Commissie ingediend. De Commissie heeft in 2017 tien adviezen uitgebracht.

Hierna volgt een samenvatting en zakelijke weergave van de klachten waarover de Commissie in 2017 een advies heeft uitgebracht en de wijze waarop de Commissie de klachten heeft behandeld. De klachtenbehandeling draagt een vertrouwelijk karakter. Daarom is de beschrijving van de behandelde klachten geanonimiseerd.

II. Behandelde klachten in 2017

- *Eerste klacht (ontvangen door de Commissie op 12 februari 2016)*

Klager stelt dat er sprake is van plagiaat in de zin van het overnemen van door anderen gepubliceerd materiaal zonder adequate bronvermelding ten aanzien van een drietal *cases* die zijn gepubliceerd onder gezamenlijke auteurschap van beklaagde en een coauteur.

Ten aanzien van twee *cases* heeft de Commissie overwogen dat de klacht in beginsel gegrond is, omdat iedere coauteur van een boek tezamen met de andere auteur(s) de verantwoordelijkheid draagt voor de artikelen als geheel, maar dat - mede in het licht van de erkenning van de coauteur van zijn schending van de wetenschappelijke integriteit en het feit dat er geen enkele aanleiding bestaat te vermoeden dat beklaagde (eerder) van deze schending op de hoogte was - beklaagde zelf de principes van goed wetenschappelijk onderzoek niet heeft geschonden.

Ten aanzien van de derde *case* heeft de Commissie - ook na verlenging van het onderzoek - geen zekerheid kunnen verkrijgen inzake de toedracht. Deze onzekerheid brengt mee dat de Commissie het handelen van beklaagde niet als een schending van de wetenschappelijke integriteit kan aanmerken, maar dat beklaagde een gering verwijt is te maken dat hij deze situatie niet heeft voorkomen. De Commissie is evenwel van oordeel dat een eenduidige correctie de vereiste reactie is.

De Commissie heeft het College geadviseerd de klacht gegrond te verklaren, met dien verstande dat beklaagde zelf de principes van wetenschappelijk onderzoek niet heeft geschonden. Voorts heeft de Commissie geadviseerd beklaagde op te dragen voor een correctie zorg te dragen van de artikelen waarop de eerst genoemde twee *cases* betrekking hebben, en dit zo mogelijk te doen in overleg met de coauteur.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

Niet is gebleken dat binnen de voorgeschreven termijn het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (hierna: LOWI) is verzocht om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College.

Het College heeft zijn aanvankelijk oordeel als definitief oordeel bevestigd.

- *Tweede klacht (ontvangen door de Commissie op 4 november 2016)*

Klager stelt dat beklaagde op Wikipedia een uitgebreide diffamerende en lasterlijke tekst zou hebben geplaatst over betrokkenen en dat dit tot reputatieschade bij betrokkenen zou leiden.

De Commissie heeft overwogen dat op Wikipedia geplaatste teksten in het algemeen buiten de reikwijdte van de Klachtenregeling vallen, omdat voornoemde teksten naar hun aard en inhoud niet gelijk kunnen worden gesteld aan wetenschappelijke onderwijs en onderzoek aan de universiteiten. Wikipedia is een vrije internetencyclopedie die door vrijwilligers wordt geschreven. Een ieder kan teksten op Wikipedia plaatsen en bewerken.

De gewraakte tekst voldoet niet aan de wezenlijke kenmerken van een wetenschappelijke publicatie of onderzoek. Zo is de gewraakte tekst bijvoorbeeld niet gericht op het wetenschappelijk forum, noch gericht op een publiek met als doel wetenschappelijke bevindingen onder de aandacht te brengen en om bij te dragen aan het verspreiden van wetenschappelijke kennis. Van de lezer van de gewraakte tekst kan redelijkerwijs worden verwacht dat hij beseft dat het niet gaat om een wetenschappelijke publicatie met de daarbij behorende wetenschappelijke nuancerings en onderbouwingen. De gewraakte tekst heeft niet de pretentie noch de karakteristieke kenmerken van een wetenschappelijk werk. Dat de gewraakte tekst door een (voormalige) wetenschappelijke medewerker van de UvA zou zijn gemaakt, maakt dit niet anders.

Uit het voorgaande volgt dat klager geen klacht heeft ingediend als bedoeld in artikel 1 van de Klachtenregeling en de klacht om deze reden buiten de reikwijdte van de Klachtenregeling valt.

De Commissie heeft het College geadviseerd om de klacht, gelet op het bepaalde in artikel 7 en artikel 9, derde lid, van de Klachtenregeling, niet-ontvankelijk te verklaren.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

Niet is gebleken dat binnen de voorgeschreven termijn het LOWI is verzocht om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College.

Het College heeft zijn aanvankelijk oordeel als definitief oordeel bevestigd.

- *Derde klacht (ontvangen door de Commissie op 9 december 2016)*

Volgens klager zou beklaagde onjuiste bijschriften hebben gemaakt bij de afbeeldingen die klager, op verzoek van beklaagde, aan hem ter beschikking heeft gesteld ten behoeve van een leerboek van beklaagde. Bij het aanbieden van de afbeeldingen zou klager aan beklaagde duidelijke aanwijzingen hebben gegeven voor de bijschriften. Beklaagde heeft volgens klager in het leerboek de afbeeldingen van klager overgenomen, terwijl de bijschriften in strijd zouden zijn met de door klager gegeven aanwijzingen.

De Commissie heeft besloten een Subcommissie in te stellen.

Naar aanleiding van het bericht van beklagde, ontvangen hangende de klachtprocedure bij de Subcommissie, dat de uitgever thans het boek verkoopt met een erratum ingelegd in het boek met de tekst zoals die door klager is voorgesteld, heeft klager naar voren gebracht dat daarmee weliswaar na zeven jaar iets is recht gezet, maar dat nog geen recht is gedaan aan een in zijn ogen onacceptabele gang van zaken met nadelige gevolgen in de afgelopen jaren voor veel kopers van het boek en hem. Volgens klager is nu een nieuw probleem voor beklagde ontstaan, omdat de begeleidende hoofdtekst in het boek haaks staat op wat in de gecorrigeerde bijschriften van de door klager geleverde afbeeldingen is te lezen. Tijdens de hoorzitting heeft klager desgevraagd aangegeven, dat hij thans tevreden is met de teksten zoals die thans voorliggen en dat de tekst van het erratumblad identiek is aan de door hem eerder aan beklagde voorgestelde tekst voor de bijschriften. Dat de hoofdtekst in samenhang bezien met de bijschriften volgens klager bij de lezer voor verwarring zou kunnen zorgen, maakt volgens klager geen onderdeel uit van de klacht, omdat die verwarring voor rekening zou komen van beklagde.

De Subcommissie is tot de conclusie gekomen dat de klacht ongegrond is, uitsluitend en voor zover de uitgever thans het leerboek (in alle beschikbare versies, waaronder in ieder geval de hardcopy, de paperback alsmede de e-bookversie en de printing on demand variant) daadwerkelijk met het desbetreffende erratumblad verkoopt en beklagde daarmee de fout corrigeert (overeenkomstig de berichtgeving van beklagde aan de Subcommissie). Voorts heeft de Subcommissie overwogen dat, hoewel beklagde met zijn handelwijze niet heeft gehandeld overeenkomstig de uitwerking van de waarde zorgvuldigheid, zoals neergelegd in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (hierna: Gedragscode), dit handelen niet kwalificeert als een schending van de wetenschappelijke integriteit.

Voor een schending van de wetenschappelijke integriteit zijn bijkomende omstandigheden vereist, bijvoorbeeld dat een wetenschapsbeoefenaar verder gaat dan enkele fouten en slordigheden of dat hij zijn handelwijze niet bijstelt na ernstige en gefundeerde kritiek. Daarvan is in dit geval volgens de Subcommissie geen sprake. Van een opzettelijke fout is niet gebleken: blijkens een e-mailwisseling tussen klager en beklagde heeft beklagde, aangesproken door klager op de onjuiste bijschriften, juist direct zijn fout erkend en aangegeven dat rectificatie zal plaatsvinden bij een volgende druk. Bij het uitblijven van een nieuwe druk had het echter - mede met het oog op de jegens afnemers van het boek in acht te nemen zorgvuldigheid en het collegiale vertrouwen - op de weg van beklagde gelegen om alsnog actie te ondernemen. Dit heeft hij echter pas na lange tijd gedaan. Dat is niet in lijn met gewenst gedrag, althans met het handelen overeenkomstig de waarden zoals neergelegd in de Gedragscode. Het is evenwel niet zo dat beklagde kritiek op de bijschriften heeft genegeerd of zijn handelwijze niet heeft bijgesteld. Van een schending van artikel 2.5 van de Gedragscode ("2.5 Bij informatieoverdracht in het onderwijs wordt selectieve weergave van beschikbare kennis vermeden of beargumenteerd. Overgedragen wetenschappelijke kennis is duidelijk onderscheidbaar van eigen opvattingen of speculaties daarover.") is de Subcommissie niet gebleken. Onder dezelfde voorwaarde heeft de Subcommissie het College geadviseerd geen nadere stappen jegens beklagde te ondernemen.

De Commissie heeft de bevindingen en de conclusie van de Subcommissie overgenomen.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

Klager heeft het LOWI verzocht om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College. Het LOWI heeft het College geadviseerd het aanvankelijk oordeel ongewijzigd over te nemen als definitief oordeel.

Het College heeft zijn aanvankelijk oordeel als definitief oordeel bevestigd.

- *Vierde en vijfde klacht (ontvangen door de Commissie op 19 oktober 2016 respectievelijk 31 januari 2017)*

De derde en vierde klacht zijn ingediend door twee verschillende klagers en hebben betrekking op een door (in beide klachtprocedures dezelfde) twee beklagden in opdracht geschreven rapport, dat betrekking heeft op de taxatie van de waarde van bepaalde zaken. De klachten komen qua inhoud voor een groot deel overeen. Eén beklagde is werkzaam bij de UvA, de andere beklagde is werkzaam bij een andere universiteit. De Commissies Wetenschappelijke Integriteit van beide universiteiten hebben besloten om voor de behandeling van deze klachten een gezamenlijke Subcommissie in te stellen.

Klager in de eerste klachtprocedure heeft gesteld dat het rapport onwetenschappelijk en niet onafhankelijk zou zijn. Voorts heeft klager betoogd dat in deze casus een groot maatschappelijk belang op het spel staat en dat binnen deze context wetenschappers uiterst zorgvuldig, onpartijdig en met afweging en weergave van alle relevante gezichtspunten en van gezaghebbende andere opvattingen te werk dienen te gaan. Volgens klager zou in het rapport geen van de rivaliserende standpunten door beklagden zelfs maar genoemd zijn in hun rapport, laat staan besproken en afgewogen. Klager heeft naar voren gebracht dat beklagden bij het opstellen van het rapport door de opdrachtgever inzage is gegeven in een bepaald rapport en dat dit rapport echter niet volledig openbaar is. In dit kader heeft klager verwezen naar het principe Controleerbaarheid uit Gedragscode. Klager heeft tevens gewezen op de mogelijke belangenverstremgeling aangezien een bestuurslid van een aan de UvA gelieerd instituut werkzaam is bij de opdrachtgever.

Klager in de tweede klachtprocedure heeft gesteld dat de Gedragscode expliciet door beide beklagden overtreden is op de volgende punten: Eerlijkheid en zorgvuldigheid, Betrouwbaarheid, Onpartijdigheid, Onafhankelijkheid, Verantwoordelijkheid en Controleerbaarheid.

Met betrekking tot het principe van Eerlijkheid en zorgvuldigheid heeft klager gesteld dat beklagden het rapport van de opdrachtgever zonder serieuze kritiek zouden hebben overgenomen, terwijl zij als kritische wetenschapsbeoefenaars relevante gegevens hoorden te betrekken in hun onderzoek en vervolgens hoorden af te wegen met het rapport van de opdrachtgever. Door slechts één partij in het geschil van advies te dienen, en ook de belangrijke tegenhanger van de methode van de opdrachtgever te negeren in de beoordeling, is geen sprake van eerlijk, onafhankelijk en zorgvuldig wetenschappelijk werk. Tevens wordt gesteld dat één van de beklagden de opdracht niet had mogen aanvaarden, omdat hij over onvoldoende expertise beschikt.

Met betrekking tot het principe van Betrouwbaarheid heeft klager naar voren gebracht dat klagers de beschikbare kennis en bekwaamheden selectief zouden hebben weergegeven ('cherry picking'). Dit maakt het ook onderzoek onvolledig, oneerlijk en daarmee onbetrouwbaar.

Met betrekking tot de principes Onpartijdigheid en Onafhankelijkheid heeft klager gesteld dat beklagden zich afhankelijk en partijdig zouden hebben opgesteld in het verrichte onderzoek.

Met betrekking tot het principe Verantwoordelijkheid heeft klager gesteld dat beklagden zou kunnen worden verweten te weinig aandacht te hebben besteed aan het doel, de intentie en de gevolgen van het uitvoeren van de opdracht geplaatst in de maatschappelijke context.

Met betrekking tot het principe van Controleerbaarheid heeft klager gesteld dat beklagden zouden hebben nagelaten het onderzoek zodoende in te richten dat de beste resultaten kunnen worden behaald.

De Subcommissie heeft ten aanzien van de klacht, voor zover die betrekking heeft op het principe Eerlijkheid en zorgvuldigheid, overwogen dat de beklagde niet verweten kan worden geen eerlijk beeld van zijn bekwaamheden gegeven te hebben, noch dat hij deze opdracht had moeten weigeren omdat hij de nodige deskundigheid mist.

De inhoud van de opdracht wijkt niet dusdanig af van de expertise en het vakgebied van de desbetreffende beklagde dat in redelijkheid verwacht mag worden dat hij een dergelijke opdracht op voorhand afwijst. Bovendien voerde hij de opdracht samen met de andere beklagde uit en mag op basis van zijn werkzaamheden voor een bepaalde commissie een zekere deskundigheid op dit terrein verwacht worden. De Subcommissie is daarom van oordeel dat de desbetreffende beklagde op dit punt niet verweten kan worden niet eerlijk of onzorgvuldig gehandeld te hebben.

De Subcommissie heeft ten aanzien van de klacht van beklagde in de tweede klachtprocedure, voor zover die betrekking heeft op het principe Betrouwbaarheid, overwogen dat zij dit onderdeel in haar oordeel bij het principe Onpartijdigheid betreft.

De Subcommissie heeft ten aanzien van de klacht, voor zover die betrekking heeft op het principe Controleerbaarheid, overwogen dat het beklagden niet kan worden verweten dat zij bij het uitvoeren van de opdracht gebruik hebben gemaakt van het rapport waarin de opdrachtgever hen inzage in heeft gegeven. Dit rapport is hun door de opdrachtgever ter beschikking gesteld en was noodzakelijk bij de uitvoering van de opdracht. De Subcommissie is het eens met klagers dat in het belang van de wetenschap en het principe van Controleerbaarheid het gebruik van niet-openbare bronnen door onderzoekers zoveel mogelijk vermeden moet worden. In dit specifieke geval is het echter niet aan de beide onderzoekers (als niet-rechthebbenden) om het desbetreffende rapport te openbaren. Dit besluit is aan de rechthebbende.

De Subcommissie is van oordeel dat de wetenschappelijke integriteit op het onderdeel Controleerbaarheid niet door beklagde is geschonden, maar beveelt beklagden sterk aan om uit oogpunt van controleerbaarheid van onderzoek een beroep te doen op de rechthebbende van het rapport, in casu de opdrachtgever, om het rapport volledig te openbaren.

De Subcommissie heeft ten aanzien van de klacht, voor zover die betrekking heeft op de principes Onpartijdigheid en Onafhankelijkheid, als volgt overwogen.

Ten aanzien van de onafhankelijkheid van beklagden is de Subcommissie van oordeel dat niet aannemelijk is gemaakt dat beklagden zich bij het uitvoeren van de opdracht hebben laten leiden door de belangen van de opdrachtgever.

Ten aanzien van de beoordeling van de onpartijdigheid van beklagden neemt de Subcommissie de context waarin het rapport van beklagden is geschreven, met nadruk in overweging. Het rapport is verschenen binnen een context waarin sprake is van een geschil tussen twee partijen, waarmee grote financiële belangen zijn gemoeid. De Subcommissie is van mening dat wetenschappers bij het uitvoeren van een derde geldstroomopdracht binnen deze context extra zorgvuldig dienen te zijn bij het aanvaarden en het uitvoeren van een opdracht. Wetenschappers dienen zich in een dergelijke context voldoende bewust te zijn van het feit dat hun werk gebruikt kan worden door één of meer partijen die een rol spelen in dit geschil. Dit vereist een zorgvuldige afweging bij het accepteren van de opdracht.

Gelet op de context waarin het advies is uitgebracht, is de Subcommissie van oordeel dat beklagden in het rapport verantwoording hadden moeten afleggen over deze context waarbinnen men adviseerde.

Om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van wetenschappers te waarborgen, rust de verantwoordings- en motiveringsplicht zwaarder op wetenschappers wanneer een advies uitgebracht wordt op verzoek van een partij die betrokken is in een geschil. Dit geldt met name voor derde geldstroomopdrachten.

De Subcommissie is van oordeel dat, gelet op de maatschappelijke en financiële implicaties die spelen in dit dossier, beklagden in hun rapport rekenschap hadden moeten afleggen door aandacht te besteden aan andere opvattingen die binnen dit geschil een rol spelen. Publicaties waarin concurrerende opvattingen aan bod komen, komen naar het oordeel van de Subcommissie niet of te weinig aan de orde in het rapport van beklagden. Indien wetenschappers vanuit hun aanstelling aan een universiteit een advies uitbrengen, zijn zij naar mening van de Subcommissie gehouden aan de eisen die daaraan vanuit het oogpunt van wetenschappelijke integriteit gesteld worden en moeten zij bereid zijn om de door hen gemaakte keuzes uit te leggen.

De Subcommissie is van mening dat niet overtuigend aangetoond is dat beklagden niet onafhankelijk of partijdig gehandeld hebben bij het opstellen van het rapport.

De Subcommissie concludeert dat beklagden niet aan de verantwoordings- en motiveringsplicht voldaan hebben die verwacht had mogen worden bij het uitvoeren van deze derde geldstroomopdracht binnen een context waar sprake is van een geschil. De subcommissie beoordeelt evenwel dat het niet voldoen aan de verantwoordings- en motiveringsplicht niet als een wezenlijke schending van de wetenschappelijke integriteit kan worden beschouwd. Zij kan in redelijkheid niet stellen dat deze schending ontoelaatbaar was.

De Subcommissie heeft geadviseerd de klachten van klager 1 en klager 2 jegens beklagden ontvankelijk, maar niet gegrond te verklaren. De Subcommissie heeft tevens geadviseerd om

beklaagden in het belang van controleerbare wetenschapsbeoefening een dringend beroep te laten doen op de opdrachtgever van hun rapport waarin de opdrachtgever beklaagden inzage in heeft gegeven in zijn geheel openbaar te maken.

De Commissie heeft de bevindingen en de conclusie van de Subcommissie overgenomen.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

Klager 1 heeft het LOWI verzocht om advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van het College. Het LOWI heeft het College geadviseerd het aanvankelijk oordeel ongewijzigd over te nemen als definitief oordeel.

Het College heeft zijn aanvankelijk oordeel als definitief oordeel bevestigd.

- *Klachten 6 t/m 9 (ontvangen door de Commissie op 3 februari 2017, 21 februari 2017, 16 juni 2017 en 29 juni 2017)*

Deze vier klachten hangen met elkaar samen.

- Eerste klachtprocedure

Klager stelt dat beklagde de wetenschappelijke integriteit zou hebben geschonden door:

(a) een aanvraag te doen met een protocol van klager, waarbij beklagde de naam van klager heeft vervangen door zijn eigen naam;

(b) ondanks een verzoek daartoe te weigeren deze aanvraag in te trekken;

(c) ondanks een verzoek daartoe niet te willen bevestigen dat hij geen nieuwe aanvraag zal doen zonder gebruik van teksten van klager, inclusief maar niet beperkt tot bovenbedoeld protocol, zonder de expliciete voorafgaande schriftelijke toestemming van klager;

(d) te weigeren de managing editor te informeren dat klager de contactpersoon is voor het desbetreffende hoofdstuk; en

(e) binnen en buiten de werkplek van klager negatieve uitlatingen te doen over klager, zoals het onjuiste verhaal dat klager niet weer werkzaam zou zijn bij zijn werkgever of op het punt staat ontslagen te worden, en te weigeren hiervan af te zien.

Ten aanzien van de klachtonderdelen a. t/m c. heeft de Commissie vastgesteld dat een ander persoon (hierna: X) namens beklagde per e-mailbericht een aanvraag heeft ingediend, waarbij de naam van klager is vervangen door de naam van beklagde. Daarbij is aangegeven dat, in verband met het recente vertrek van klager, het project zal worden voortgezet onder leiding van beklagde en dat deze wijziging in alle documenten is doorgevoerd. Niet is gebleken dat beklagde klager van tevoren hiervan op de hoogte heeft gesteld. Beklagde heeft hiermee op zichzelf genomen onjuist gehandeld. Deze handeling brengt evenwel niet automatisch met zich dat beklagde daarmee de weten-

schappelijke integriteit heeft geschonden. De feiten en omstandigheden waaronder beklagde hiertoe is overgegaan alsmede de rol van klager zijn hierbij van belang.

Klager heeft eenzijdig en zonder enig vooroverleg met de daarbij betrokkenen te voeren, zijn copromotorschap jegens X met onmiddellijke ingang beëindigd. Dit had rigoureuze gevolgen voor de voortgang van niet alleen het promotietraject van X, maar ook van het onderzoek, waar het desbetreffende protocol deel van uitmaakt. De Commissie heeft er begrip voor dat de leiding van de afdeling zich door de abrupte, eenzijdige opzegging van klager als copromotor en vervolgens het opzeggen van klager van zijn positie bij een bepaalde onderafdeling voor een groot probleem gesteld zag. De leiding van de afdeling heeft de taak en verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het desbetreffende onderzoek zo goed mogelijk voortgang kan hebben. Als promotor van X heeft beklagde de verantwoordelijkheid om X te begeleiden bij de totstandkoming van het proefschrift en om te bevorderen dat het proefschrift binnen de gestelde termijn wordt afgerond. In het licht van het voorgaande heeft beklagde als co-afdelingshoofd van de desbetreffende onderafdeling en als promotor van X besloten de procedure ten aanzien van de aanvraag voor het onderzoek, waar het desbetreffende protocol deel van maakt, voort te zetten om verdere vertraging te voorkomen en daarbij de naam van klager te vervangen door zijn eigen naam zonder medeweten van en instemming daarvoor van klager. Alhoewel deze handeling op zichzelf onjuist is, was het de intentie van beklagde om in het belang van X en het onderzoek te handelen. Ook is hierbij van belang dat klager niet heeft betwist dat hem meerdere malen is verzocht om deel te nemen aan overleggen en om feedback en goedkeuring te geven op stukken ter voorbereiding van de indiening en dat klager hieraan niet zijn medewerking heeft verleend.

Ten aanzien van klachtonderdeel d. heeft de Commissie overwogen dat het tussen wetenschapsbeoefenaren onderling een goed gebruik is om in geval van vooraf gestelde afspraken (ten aanzien van wie als corresponding author/contact person zal optreden) wordt afgeweken - ook als hiertoe zwaarwegende redenen voor zijn - hier niet eerder wordt overgegaan dan na overleg met de betrokkenen. In dit geval heeft klager zonder in overleg te treden met X en hem hierover te berichten, de managing editor bericht dat X niet meer de corresponding author/contact person is. Als reden hiervoor heeft klager aangegeven dat X niet meer binnen zijn groep werkzaam is en dat dit, gelet op de lange termijn updates, meer praktisch is.

Op verzoek van beklagde heeft de managing editor aangegeven deze kwestie ten aanzien van het veranderen van corresponding authorship on hold te zetten totdat een commissie binnen de afdeling zich daarover heeft gebogen. Anders dan klager heeft gesteld, blijkt daar niet uit dat beklagde zich hiermee het werk van klager probeerde toe te eigenen. Beklagde heeft met zijn handelen enkel de belangen van de aan hem toevertrouwde promovendus X zo goed mogelijk willen waarborgen.

Ten aanzien van klachtonderdeel e. heeft de Commissie overwogen dat zij in de stukken en het verhandelde tijdens de hoorzitting geen aanknopingspunten heeft gevonden dat beklagde binnen en buiten de werkplek van klager (op laakbare wijze) negatieve uitlatingen zou doen over klager.

De Commissie is tot de conclusie gekomen dat beklagde de wetenschappelijke integriteit niet heeft geschonden en dat de klacht ongegrond is. De Commissie heeft het College geadviseerd de klacht ongegrond te verklaren.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

- Tweede klachtprocedure

Klagers hebben gesteld dat er sprake zou zijn van schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde in zijn handelen jegens X. Hiertoe hebben zij naar voren gebracht dat:

- (a) beklagde tenminste tweemaal actief en zonder overleg X zou hebben verwijderd als auteur (éénmaal als coauteur bij een paper en de andere keer als corresponding author). Zo zouden aan X toekomende publicaties worden geblokkeerd en daarmee hoofdstukken voor zijn proefschrift;
- (b) beklagde uitgaven zou hebben gedaan op kosten van het project van X die niets te maken hebben met het project van X; en
- (c) beklagde zich schuldig zou hebben gemaakt aan opzettelijk en bewust wangedrag ten opzicht van X op diverse vlakken. Na het meningsverschil over de wijze van begeleiden van X door beklagde, zou door klagers getracht zijn een modus te vinden om het promotieonderzoek voortgang te laten plaatsvinden, met toestemming van beklagde. Beklaagde zou echter buitenproportionele maatregelen hebben genomen jegens X, waaronder het zonder overleg met andere verantwoordelijken doen ontslaan van X. Voorts zou beklagde projecten die omschreven staan in de toegekende beurs van X, actief blokkeren. Beklaagde was uitgenodigd zijn commentaar te geven en goedkeuring te geven, hetgeen beklagde niet heeft gedaan. Uiteindelijk trok beklagde zonder overleg een, mede door beklagde in de vierde klachtprocedure, ingediende aanvraag terug. Ook heeft beklagde niet gereageerd op de uitnodigingen om deel te nemen aan voortgangsbesprekingen. Dit actief blokkeren belemmert X in de voltooiing van zijn proefschrift. Voorts zou beklagde door het verzenden van e-mailberichten naar diverse bij het promotieonderzoek van X betrokkenen waarin hij de breuk eenzijdig aankondigt, X onnodig hebben beschadigd.

Ten aanzien van klachtonderdeel a. heeft de Commissie ten aanzien van het paper vastgesteld dat beklagde de laatste auteur is en dat beklagde de leesversie aan de groep van auteurs, waaronder X, heeft voorgelegd en verzocht om commentaar. In deze leesversie is X als vierde auteur vermeld. X heeft ook commentaar gegeven. Op de definitieve versie van het paper is X evenwel niet meer als auteur vermeld. De Commissie heeft overwogen dat het in ieder geval goed gebruik tussen wetenschapsbeoefenaren onderling is dat in geval van vooraf vastgestelde afspraken (ten aanzien van auteurschap) wordt afgeweken - ook als hiertoe zwaarwegende redenen voor zijn - hiertoe niet eerder wordt overgegaan dan na overleg met de betrokkenen. In dit geval heeft beklagde eenzijdig (in ieder geval zonder in overleg te treden met X) en in afwijking van de eerder op de conceptversie vermelde volgorde van het auteurschap gehandeld door X niet meer als (vierde) auteur te vermelden. Met zijn handelen heeft beklagde de in artikel 1.7 en 1.8 van de Gedragscode neergelegde zorgvuldigheid waarmee wetenschapsbeoefenaren met elkaar omgaan, niet in acht genomen. Ditzelfde geldt voor het corresponding authorship. Dit auteurschap werd X zonder voorafgaand overleg ontnomen door beklagde.

Ten aanzien van klachtonderdeel b. heeft de Commissie overwogen dat alhoewel de wijze waarop het financiële beheer en uitgaven van onderzoeksgelden hebben plaatsgevonden, kan leiden tot schending van de wetenschappelijke integriteit, de Commissie hiervan niet is gebleken. Hetgeen klagers hebben aangevoerd, legt geen toereikend verband met het beoordelingskader van de Commissie.

Ten aanzien van klachtonderdeel c. heeft de Commissie het volgende overwogen. Beklaagde is door het College van Promoties aangewezen als copromotor om de promotoren van X bij te staan in de begeleiding van X. De Commissie stelt vast dat beklagde eenzijdig en zonder X en de promotoren van X, die eindverantwoordelijk zijn voor de begeleiding in het promotietraject, daarvan vooraf op

de hoogte te stellen, zijn taken als copromotor abrupt heeft beëindigd. Het op deze wijze eenzijdig en abrupt beëindigen van de copromotorschap heeft rigoureuze en schadelijke gevolgen voor het promotietraject en laat de promovendus, die in grote mate afhankelijk is van beklagde als copromotor, onnodig in grote onzekerheid over de wijze waarop de inhoudelijke begeleiding in het promotietraject een vervolg kan krijgen. Vervolgens heeft beklagde eenzijdig en zonder enig overleg besloten het arbeidscontract van X te doen beëindigen. Hiermee heeft beklagde in strijd gehandeld met hetgeen van een behoorlijk handelend copromotor mag worden verwacht. Hetgeen beklagde naar voren heeft gebracht als beweegredenen voor zijn handelen, vormt hiervoor geen rechtvaardiging.

De Commissie is op grond van de overwegingen tot de conclusie gekomen dat klachtonderdeel b. niet-ontvankelijk is en dat klachtonderdelen a. en c. gegrond zijn. Beklaagde heeft met het handelen de wetenschappelijke integriteit geschonden.

De Commissie heeft het College van Bestuur geadviseerd de klacht, voor zover die betrekking heeft op onderdeel b., niet-ontvankelijk te verklaren en voor het overige (onderdelen a. en c.) gegrond te verklaren.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

- Derde klachtprocedure

Klager heeft gesteld dat dat beklagde, X, de wetenschappelijke integriteit zou hebben geschonden door:

(a) zich het wetenschappelijke werk van klager toe te eigenen door buiten klager om, zonder toestemming van klager en ondanks een verzoek het onderzoek te staken, het onderzoek van klager uit te voeren; en

(b) aan te vangen met studies zonder klager hiervan op de hoogte te stellen en de betrokken instantie tijdig te informeren en handelingen te verrichten zonder aan alle wettelijke formaliteiten te voldoen.

De Commissie heeft overwogen dat niet enkel klager aan het desbetreffende onderzoek werkt, maar ook anderen daaraan bijdragen. Dit houdt mede in dat het onderzoek ook zonder (instemming en betrokkenheid van) klager gecontinueerd kan worden, en dat promovendi, zoals beklagde, die dat onderzoek als onderdeel van het promotietraject hebben, dit onderzoek moeten kunnen voortzetten. Ook voor de onderhavige aanvragen geldt dat deze worden gedaan door onderzoekers in hun functie binnen de afdeling. In het licht van het voorgaande heeft beklagde, door de studies voort te zetten - daargelaten of hij (steeds) de instemming van klager had - niet de wetenschappelijke integriteit geschonden.

De Commissie heeft verder gewicht toegekend aan de omstandigheid dat de werkrelatie tussen beklagde en klager verstoord was geraakt. Mede in het licht van deze omstandigheden kan niet worden gezegd dat beklagde onvoldoende met klager heeft overlegd of hij onvoldoende op de hoogte heeft gehouden, althans niet op een wijze die (mede) aan klager zelf toe te rekenen is.

Voorts is de Commissie, mede in het licht van de gemotiveerde betwisting van beklagde, niet gebleken dat beklagde de wetenschappelijke integriteit heeft geschonden door de betrokken instantie niet tijdig te informeren of handelingen te verrichten.

De Commissie is op grond van de overwegingen tot de conclusie gekomen dat de klacht ongegrond is. De Commissie heeft het College geadviseerd de klacht ongegrond te verklaren.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

- Vierde klachtprocedure

Klager heeft gesteld dat beklaagde de wetenschappelijke integriteit zou hebben geschonden:

(a) door - zonder dat klager daarmee akkoord was - een aanvraag die klager had voorbereid, aan te (laten) passen en deze namens hem te ondertekenen en in te laten dienen;

(b) door - zonder dat klager daarmee akkoord was - namens klager een formulier voor de desbetreffende op te (laten) stellen met klager als verantwoordelijke en die in te laten dienen; en

(c) door klager onder druk te zetten een protocol op zijn eigen naam in te dienen, zonder klager daarbij te voorzien van de daarin gemaakte aanpassingen.

De Commissie heeft vastgesteld dat dat beklaagde de aanvraag heeft ondertekend en daarbij heeft vermeld dat hij dit in opdracht van klager doet, zonder dat klager daar wetenschap van had. Beklaagde heeft hiermee op zichzelf genomen onjuist gehandeld. Deze handeling brengt evenwel niet per definitie met zich dat beklaagde daarmee de wetenschappelijke integriteit heeft geschonden. De feiten en omstandigheden alsmede de rol van klager zijn hierbij van belang.

Klager heeft eenzijdig en zonder enig vooroverleg met de daarbij betrokkenen (waaronder de promovendus, zijn promotoren en beklaagde) te voeren, zijn copromotorschap jegens X met onmiddellijke ingang beëindigd. Dit had rigoureuze gevolgen voor de voortgang van niet alleen het promotietraject van X maar ook van het onderzoek. Gelet op de belangen van X bij voortzetting van zijn promotie en de belangen van een ieder die betrokken is bij het onderzoek, was het van groot belang dat het onderzoek zo goed en spoedig mogelijk zou kunnen worden voortgezet. De Commissie heeft er begrip voor dat de leiding van de afdeling zich door de eenzijdige opzegging van klager als copromotor en vervolgens het opzeggen van klager van zijn positie bij de onderafdeling voor een groot probleem gesteld zag. De leiding van de afdeling heeft de taak en verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het onderzoek zo goed mogelijk voortgang kan hebben. Onder deze prangende omstandigheden heeft beklaagde als hoofd van de onderafdeling besloten de aanvraag in te dienen namens klager terwijl klager daar geen wetenschap van had, maar wel diezelfde dag door beklaagde daarvan op de hoogte werd gesteld. Alhoewel deze handeling op zich onjuist is, was het de intentie van beklaagde om in het belang van X en het onderzoek te handelen. Beklaagde heeft tevens gehandeld in de geest van hetgeen met klager is afgesproken in het gesprek in het bijzijn van de Vertrouwenspersoon WI.

Ook is hierbij van belang dat klager niet heeft betwist dat hem meerdere malen is verzocht om deel te nemen aan overleggen en om feedback en goedkeuring te geven op stukken ter voorbereiding van de indiening en dat hij hieraan niet zijn medewerking heeft verleend. Naast het voorgaande dient tevens in aanmerking worden genomen dat de handeling van beklaagde om het protocol te ondertekenen namens klager zonder zijn medeweten, een fout betreft die nadien corrigeerbaar was en niet heeft geleid tot onomkeerbare gevolgen.

In de stukken en het verhandelde tijdens de hoorzitting zijn geen aanknopingspunten te vinden dat beklaagde klager onder druk zou hebben gezet om een protocol op zijn eigen naam in te dienen, zonder klager te voorzien van de daarin gemaakte aanpassingen.

De Commissie heeft het College geadviseerd om de klacht ongegrond te verklaren.

Het College heeft in zijn aanvankelijk oordeel het advies van de Commissie overgenomen.

- *Tiende klacht (ontvangen door de Commissie op 16 november 2017)*

De klacht is formeel gericht tegen het College.

In artikel 2, derde lid, van de Klachtenregeling is - voor zover van belang - bepaald dat indien de klacht betrekking heeft op een lid van het College van Bestuur, de Commissie advies uitbrengt aan de Raad van Toezicht.

De Commissie heeft overwogen dat niet is gebleken van een mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit door het College, omdat het wetenschappelijk werk is verricht door de auditoren, X en Y. Alhoewel de klacht formeel gericht is tegen het College lijkt de klacht, gelet op de inhoud van het klaagschrift, echter materieel gericht te zijn tegen X en Y.

Aangezien X en Y ten tijde van belang geen dienstverband hadden bij de UvA en ook niet anderszins werkzaam waren onder de verantwoordelijkheid van de UvA, kunnen X en Y niet worden aangemerkt als 'medewerker' als bedoeld in de Klachtenregeling waarover bij de Commissie van de UvA een klacht kan worden ingediend. Voor het indienen van de klacht jegens X en Y kan klager zich wenden tot de Commissie Wetenschappelijk Integriteit van de universiteiten alwaar X en Y ten tijde van belang een dienstverband hadden.

De Commissie heeft de Raad van Toezicht geadviseerd de klacht niet-ontvankelijk te verklaren.

De Raad van Toezicht heeft het advies van de Commissie overgenomen.